

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ, Symbola. Ex Veteri. Ex Novo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

R.

TITULUS I. RATIO.

§. I.

*Figure, & Symbola.**Ex Veteri.*

Per Adam rationem, per Evam intellige affectionem, sive sensualitatem. Ad rationem cognitio, ad affectionem pertinet dilectio. Prius Adam formatus est, quam Eva: quia præcedit veri cognitio; sequitur iusti dilectio. S. Bonaventura in Pf. 121.

Lumen vultus tui. Pf. 4. 7. *posuit oculum ipsorum super corda illorum.* Vultus Dei dicitur ratio: quia, sicut per vultum homo homini assimilatur, & homo cognoscit hominem: ita per rationem similes sumus Deo, & Deum cognoscimus. Vel: vultus Dei dicitur ratio; & lumen huius vultus est gratia. Quia, sicut moneta est informis, donec imago regis ei imprimatur: ita ratio nostra deformis est, donec per gratiam Dei illustretur. Ratio enim est imago creatoris; sed gratia Dei est imago recreationis. Hugo Card. hic.

Completa est iniquitas tua Sion. Thren. 4. 22. Per Sion, quæ interpretatur specula, vel speculatio, rectè notatur ratio: quæ, dum ad consensum inclinatur, iniquitas consummatur. S. Bonaventura in Pf. 118.

Ex Novo.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Matth. 6. 22. Dominus ad interiorem oculum transfert sensum; & intendit, per internum oculum, naturalem rationem scientiæ præditam. Hæc enim pars animi est velut lucerna in homine. Integram huius mentis rectitudinem, ac scientiæ, appellat simplicitatem, dicendo: *si fuerit simplex*: ut intelligamus, omnem abusum, omnemque malitiam, spectare ad admixtionem alicujus contrarii. Nam tam naturale lumen, quam adjunctum per virtutes intellectuales, suâ simplicitate tendunt ad bonum. Et, si conformiter ad eorum simplicitatem uteremur eis, non nisi rectè uteremur illis, non nisi lumen essent. Cajetanus in Luc 11. 34.

Lucerne ardenes. Luc. 12. 35. Theophylactus: adsit vobis lux rationis, & discretionis; ut dignoscatis, quid, & quomodo agendum sit.

Da mihi portionem substantiæ. Luc. 15. 12. Quæ est ista portio? quæ est habitus, ratio &c. quæ hominem præ cæteris animantibus in terrena habitatione contingunt. S. Chrysol. l. 5. Rationalis, ad quam subsequitur liberum arbitrium, substantia est hominis. Dat nobis Dominus rationem; ut eâ liberè, tanquam nostrâ substantiâ, utamur. Theophylactus hic.

Lux in tenebris lucet. Joan. 1. 5. Scilicet discretio rationis lucet in tenebris; id est, in con-

scientia illorum, qui malè agentes tenebræ facti sunt. S. Rupertus hic.

Voca virum tuum. Joan. 4. 16. Quare, dum mulier petit aquam, præcipitur ei vocare virum suum? S. August. tr. 15. in Joan. ad sensum moralem recurrit; quem sequitur Eusebius Emis. hom. de Samarit. Beda, Albertus M. S. Thom. Bonav. per virum intelligunt intellectum, per quem dirigi debet; ut intelligas, quæ dico spiritualiter, & non sentias carnaliter. Sylveira hic.

Erat quidam regulus. Joan. 4. 46. In sensu morali Sim. Cass. l. 5. c. 18. ait: quod regulus intellectus est rationalis; qui regere debet amorem, tanquam filium imperitum, & ab eo removere noxia; procurare utilia. Sensualitas fœminæ comparatur, ratio verò viro, per quam sensualitas regi debet. S. Thom. Aqu. in I. Cor. 11.

§. II.

Usus bonus sequela rationis.

Nec adipem, nec sanguinem, omnino comedatis. Levit. 3. 17. Omnis ratio, & intellectus animi, quem sanguis significat, sunt Deo consecranda: anima enim in Sanguine est. Quia in ratione, & intellectu, vita animæ consistit; sicut vita corporis in sanguine. Hugo Card. hic.

Eccc magi. Matth. 2. 1. Quare magi non appellantur reges? quia testimonium de Christo Domino à Sapientibus, in quibus ratio prævalet, illustrius erat, quam à regibus; in quibus voluntas regitur, & potentia. Et gloriofus erat, quod Christo subigeretur ratio, quæ in sapientibus prædominatur, quam quoddam potentia, quæ in regibus eminet. Sylveira hic q. 2.

Qui autem unum (talentum) acceperat. Matth. 25. 18. Commisum est homini rationis talentum: quod si benè expenderit, ipse remunerabitur; si autem in terram defoderit, auferetur ab eo, & ipse punietur. Rupertus c. 21, in Gen.

Erat autem homo ex Phariseis. Joan. 3. 1. Cur Nicodemus vocatur homo? Rupertus l. 3. in Joan. hic homo, non tam pro naturâ, quam pro ratione, dici æstimandus est: siquidem & illi, quibus Iesus non credebatur semetipsum, omnes quidem naturâ homines erant; sed quia non rationabiliter quærebant ea, quæ nesciebant, quodammodo homines non erant.

Esto imitator Dei. Quomodo imitator? nunquid potes facere terram, aut mare? non utique: sed ut omnia per verbum facias, nihil sine verbo: omnia cum ratione, nihil sine ratione. S. Ambros. l. 22.

Philosophiam definiunt studium rectæ rationis. Non est amplius particeps rationis, qui peccat præter rationem. Clemens Alex. l. 1. pædag. c. 13.

Qudd